

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-1-1 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-19/343-105
Karar Tarihi : 31.03.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Çiğdem ÜNAL, Cemal Ökmen YÜCEL

C. ŞİKAYET EDEN : Derya Ecza Deposu Sağlık Hizmetleri A.Ş.
(İbrahim ÖZALP)
21. Yol 32. Ada No:70 İstoç-Bağcılar/İstanbul

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA

YAPILAN : Roche Müstahzarları San. A.Ş.
Güney Plaza Eski Büyükdere Asfaltı No:17/A
34398Maslak/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Roche Müstahzarları San. A.Ş.'nin uygulamakta olduğu münhasır bayilik sistemi nedeni ile Derya Ecza Deposu Sağlık Hiz. Tic. Ltd. Şti.'ne ürün vermeyi reddetmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiası.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 07.01.2011 tarih ve 176 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 15.02.2011 tarih ve 2011-1-1/İİ-11-375.ÇÜ sayılı İlk İnceleme Raporu, 23.02.2011 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ihlaline ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Bunun üzerine düzenlenen 24.03.2011 tarih ve 2011-1-1/ÖA-11-375.ÇÜ sayılı Önaraştırma Raporu 28.03.2011 tarih ve REK.0.05.00.00-110/67 sayılı Başkanlık önergesi ile 11-19 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikâyet başvurusunda özetle;

- Derya Ecza Deposu Sağlık Hizmetleri Ltd. Şti. (Derya Ecza Deposu)'nin 2003 yılında faaliyete başladığı ve Türkiye'de pek çok önemli sağlayıcı firma ile ihalelere yönelik anlaşmaları bulunduğu,
- Özel hastanelerin ihalelerine Roche Müstahzarları San. A.Ş.'nin (Roche) ürünleriyle de girebilmek amacıyla, Roche'nin ihale ürünlerini satın alma ve ihalelerde satma anlaşması yapmak üzere 15.12.2010 tarihinde Roche yetkilileriyle bir görüşme yapıldığı,
- Ancak Roche'nin Derya Ecza Deposuna bu konuda müspet bir geri bildirim yapmadığı

ifade edilerek, başvurunun ekinde Derya Ecza Deposu ile Roche yetkilileri arasında konuyla ilgili olarak yapılan yazışmalara yer verilmekte ve gereğinin yapılması talep edilmektedir.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, dosya konusu başvuru hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, başvurunun reddedilmesi gerektiği görüşü ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Yapılan İnceleme ve Tespitler

50 Dosyadaki bilgilere göre Roche, ihale satışlarına yönelik olarak mevcut durumda aşağıda yer alan dört ecza deposu ile belirlenen bölgelerde münhasıran çalışmaktadır:

- Hürriyet İthal İlaç Ecza Deposu Ticaret Ltd. Şti. (Hürriyet Ecza Deposu)
- İmtaş Ecza Deposu ve Ger. San. ve Tic. Ltd. Şti. (İmtaş Ecza Deposu)
- Erdem Ecza Deposu İlaç San. ve Tic. A.Ş. (Erdem Ecza Deposu)
- Sistem Sağlık Araç ve Gereçleri Ecza Deposu Tic. Paz. Ltd. Şti. (Sistem Ecza Deposu)

Hürriyet, İmtaş ve Sistem Ecza Depolarıyla 27.12.2010 tarihinde, Erdem Ecza Deposuyla 15.12.2010 tarihinde imzalanan 'Münhasır İhale Deposu Sözleşmesi' (Sözleşme), 1.1.2011 tarihinden itibaren geçerlidir. Söz konusu Sözleşmeler birer yıllık dönemler için yapılmaktadır.

60 Sözleşmeler ile yukarıda isimlerine yer verilen münhasır ecza depoları Sözleşme ile belirlenen bölgelerde özel hastane ihaleleri ile Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kurumların ilaç alımları konusunda yetkili kılınmıştır. Ancak grup ihaleleri¹ ve çerçeve ihaleler² Sözleşme kapsamı dışında bırakılmıştır. Bir başka deyişle, Roche'un grup ihaleleri ve çerçeve ihaleler dışındaki tüm ihale satışları bakımından bölgesel münhasırlık söz konusudur.

Roche bahsi geçen bölgesel münhasırlık sistemini, Sistem Ecza Deposuyla imzalanan "Münhasır İhale Deposu Sözleşmesi"ne Rekabet Kurulunun verdiği muafiyet³ çerçevesinde kurmuştur. Nitekim ilgili muafiyet kararında da Rekabet Kurulu tarafından muafiyet verilmesi durumunda Sözleşmeyle düzenlenen münhasırlık esasına dayanan dikey ilişkinin diğer depolarla da yürütüleceği bilgisine açıkça yer verilmiştir.

70 Başvuru sahibi Derya Ecza Deposu tarafından dile getirilen temel husus, Roche'un uygulamakta olduğu münhasır bayilik sistemi nedeni ile ürün vermeyi reddetmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiasıdır. Başvuru sahibi ve Roche tarafından Kuruma iletilen bilgi ve belgeler bir arada değerlendirildiğinde;

- Roche ile Derya Ecza Deposunun daha önce herhangi bir ticari ilişkilerinin bulunmadığı,
- Roche yetkilileri ile Derya Ecza Deposu yetkilileri arasında Derya Ecza Deposunun Roche'un ihale ürünlerini satın alma ve ihalelerde satma anlaşması yapma talebi üzerine 15.12.2010 tarihinde bir defaya mahsus olmak üzere bir toplantı yapıldığı,
- 80 - taraflar arasındaki diğer iletişimin yazılı olarak gerçekleştirildiği,
- Gerek yapılan toplantıda gerek daha sonraki yazışmalarda Roche'un, Derya Ecza Deposunun bu talebini, ihale satışlarına yönelik olarak hâlihazırda münhasıran çalıştığı ecza depolarının bulunması sebebiyle reddettiği,
- Derya Ecza Deposunun Roche'tan eczane satışlarına yönelik ürün tedariki talep etmemiş olması nedeniyle, imzalayarak getirdiği Standart Satış Sözleşmesinin Roche tarafından yürürlüğe konmadığı

anlaşılmiştir.

¹ Birden fazla kaleme birden fazla farklı firmanın ürünleri için ihaleye çıkılan ve ihale konusu ürün kalemlerinin tamamına teklif vermenin ilgili ihaleye katılım için zorunluluk teşkil ettiği ihaleler.

² Kamu İhale Kanunu'nun ek 2. maddesi çerçevesinde gerçekleştirilen ihaleler.

³ 17.4.2008 tarih ve 08-29/352-113 sayılı Roche-Sistem Ecza Deposu kararı.

90 **I.2. Değerlendirme**

Beşeri ilaç pazarında faaliyet gösteren sağlayıcı teşebbüslerin, ihale satışları bakımından, belirli bir bölgede tek bir depoya mal sağlaması uygulaması Kurul'un bazı kararlarına konu olmuştur. Özellikle kamu ve özel sağlık hizmet birimlerinin ilaç alım ihalelerine münhasıran tek veya sınırlı sayıda depo ile katılmaya yönelik olarak sağlayıcı firma ile depolar arasında düzenlenen sözleşmelerin 2002/2 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında olup olmadığının tespiti için Kuruma yapılmış olan birçok başvuru bulunmaktadır. Bu sözleşmelerin çoğunda sağlayıcı firma sözleşme konusu ürünler için açılan ihalelere teklif vermek üzere belirli depoları yetkilendirmektedir. Bu ihalelere sözleşme konusu ürünler için başka bir deponun teklif vermesini fiilen zorlaştıran dolayısıyla ihale bazında depolar arasında beklenen rekabeti azaltan söz konusu münhasır ilişkilerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu ve 8. maddesi kapsamında menfi tespit verilemeyeceği açıktır.

Bununla birlikte birçok Kurul kararında anılan münhasır ilişkilerin, sözleşme konusu ürünlerin buldukları ilgili pazarlardaki paylara bağlı olarak 2002/2 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında veya bireysel muafiyet alabilecek nitelikte olduğu değerlendirilmiştir. Bu kararlardan biri de Roche-Sistem Ecza Deposu arasında imzalanan sözleşmeye muafiyet tanınmasına ilişkin Rekabet Kurulu kararıdır⁴.

Gerek Roche-Sistem Ecza Deposu kararında gerek benzer diğer kararlarda esas itibarıyla; tek bir depo ile çalışmanın ürünlerin arzının sürekliliğinin sağlanması bakımından önem taşıdığı, kısıtlı bir düzeyde gerçekleşecek olan depolar arası rekabet yerine markalar arası rekabetin potansiyel olarak daha yüksek miktarlarda indirim sağlama imkânının tüketici yararına olması, sağlayıcı firmalar arasında daha yoğun bir rekabet yaşanacağından bahisle depolar arasında azalan rekabetin olumsuz etkisinin daha sınırlı düzeylerde kalacağı, dolayısıyla ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmayacağı ve son olarak aynı depoda aynı etken maddeye sahip birden fazla ürün bulundurulmasının engellendiği bu tip sözleşmelerin esasında depoların firmalar arası koordinasyon unsuru olmasını ve bu şekilde rekabetçi yapının bozulmasını engellediği hususları dikkate alınarak başvurularda yer alan münhasır ilişkilerin bireysel muafiyet kriterlerini taşıdığı gösterilmiştir. Ayrıca devlet ve üniversite hastanelerinin Türkiye çapında bir yıl içinde bine yakın ihale açtığı dikkate alındığında sağlayıcı firmaların tek tek bu ihaleleri takip etme ve katılma imkânının olmaması nedeniyle de firmaların ihalelere yönelik olarak depolarla çalışmayı tercih etmesinin makul kabul edilebileceği değerlendirilmiştir.

Rekabet Kurulunun bu değerlendirmelerinden, –başta Roche-Sistem Ecza Deposu kararı olmak üzere– ihale satışlarına ilişkin münhasır sözleşmelere bireysel muafiyet tanıyan kararlarından ve Roche'un yukarıda açıklanan bölgesel münhasırlık sistemini Rekabet Kurulunun muafiyet verdiği sözleşmeler kapsamında kurmuş olmasından yola çıkarak işbu dosya konusu iddiaların 4054 sayılı Kanun'u ihlal eder nitelikte olmadığı, dolayısıyla başvuru hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı değerlendirilmektedir.

⁴ Benzer nitelikteki diğer sözleşmelerin değerlendirildiği Rekabet Kurulu kararları: 25.9.2008 tarihli ve 08-56/902-361 sayılı, 1.10.2009 tarihli ve 09-43/1091-273 sayılı, 5.8.2010 tarihli ve 10-52/973-342 sayılı kararlar.

11-19/343-105

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir